

ELEMENTI, NAČINI , POSTUPCI I KRITERIJI VREDNOVANJA U NASTAVI POVIJESTI

ZAKONSKI OKVIR

Vrednovanje u nastavi povijesti uključuje sastavnice definirane čl. 2. (1) **Pravilnika o načinima, postupcima i elementima vrednovanja učenika u osnovnoj i srednjoj školi** (u daljnjem tekstu Pravilnik o vrednovanju).

U svrhu vrednovanja učiteljica je dužna sustavno pratiti i provjeravati učenike te uočenom pridodavati brojčane ocjene prema čl. 2 (2, 3, 4)

ELEMENTI VREDNOVANJA

Vrednovanje nastave povijesti uključuje tri elementa: (prema čl. 3. Pravilnik o vrednovanju)

- *1 usvojenost nastavnih sadržaja (faktografija, povijesni događaji, pojave, pojmovi, osobe)**
- *2 razumijevanje usvojenosti sadržaja i primjena znanja i vještina (pripovjedačka kauzalnost, uzrok, povod i posljedica povijesnih pojava)**
- *3 geografska pismenost i kronologija**

NAČINI VREDNOVANJA

U svrhu vrednovanja provode se slijedeći načini vrednovanja: (prema čl. 3. Pravilnik o vrednovanju)

Način vrednovanja	Vrednovani elementi	Cilj ovog načina vrednovanja	Učestalost provjeravanja
1. Usmeno ispitivanje	elementi 1 i 2 (ovisno o temi i element 3). Ocjena se upisuje ovisno o provjeravanom elementu.	Utvrđiti kvantitativnu i kvalitativnu razinu usvojenosti gradiva, umješnost argumentacije, poznavanja i snalaženja s povijesnim izvorima, snalaženje na povijesnoj karti i preslikavanja povijesne i geografske k. Razvijanje samostalnosti učenika i kritičkog mišljenja. Primjena naučenog u poznatim i svakodnevnim situacijama.	Kontinuirano tijekom cijele godine, nenajavljeno u pravilu svaki sat (prema čl. 7/2)
2. Pisana provjera (zadatci objektivnog tipa)	Provjera se uvijek sastoji od dva dijela kojima se provjerava uvijek element 1 (ovisno o nastavnoj temi ili element 2 ili element 3)	Utvrđiti kvantitativnu razinu znanja, utvrđiti ili kvalitativnu razinu usvojenosti u pisanom obliku ili geografsku pismenost i kronologiju (rješavanje slijepih karata) - ovisno o elementu koji se provjerava uz element 1	Prema vremeniku pisanih provjera - za prvo polugodište objavljen u rujnu, za drugo polugodište objavljen u siječnju (prema čl. 8 i 10.)
3. Referati	elementi 1 i 2 Ocjena se upisuje u drugu rubriku.	Utvrđiti kvalitativnu razinu usvojenosti gradiva, vještinu samostalnog	6., 7., 8. razred jednom godišnje 6. razred „ Uspon

		objašnjavanja, argumentiranja, kauzalnog pričanja, slijeđenja zadane strukture, razumijevanja događaja i osoba unutar povijesnog vremena – razvoj povijesnog mišljenja. <u>Priprema</u> za esejski tip izražavanja na slijedećoj razini obrazovanja.	srednjevjekovne Europe“ 7. razred „ Prva ind. revolucija“ 8. razred „Versajski poredak „
4. Praktični zadatci	elementi 1 i 2	Praktična primjena znanja povijesti u svakodnevnom životu (npr. primjena znanja povijesti u pojedinim zanimanjima) razvoj i poticanje kreativnosti, samostalnosti, odgovornosti, urednosti i vještina poštivanja zadataka.	5. razred 3 puta 6. razred 2 puta 7. razred 1 puta 8. razred /
5. Ostalo oblici vrednovanja – radni listići, domaće zadaće, slijepi zemljovidi, kronološke tablice, lente vremena	Elementi 1, 2, 3		

Na uvodnom satu povijesti učenici se upoznaju sa elementima i kriterijima vrednovanja.

U svrhu kvalitetne suradnje i praćenja rada učenik je dužan voditi dnevnik svog rada pomoću tablice koju učenici izrade s učiteljicom na prvom satu nastave.

KRITERIJI VREDNOVANJA

1. USMENA PROVJERA

OCJENA	KRITERIJI VREDNOVANJA			
	Usvojenost nastavnih sadržaja	Razumijevanje usvojenog, primjena znanja i vještina	Geografska pismenost i kronologija SNALAŽENJE ZEMLJOVID KRONOLOGIJA	
Odličan 5	Zna sve tražene povijesne događaje, pojave i pojmove. Može ih produktivno i samostalno uporabiti, ne zbunjuju ga dodatna nastavnikova pitanja, odgovaranje nalikuje razgovoru. Uočava i primjenjuje korelacije između nastavnih sadržaja povijesti i drugih predmeta. Povezuje naučeno gradivo sa suvremenim događajima.	Shvaća značenje povijesnih događaja i pojmova. Može promatrati povijesni događaj i povijesnu osobu u njezinom vremenu i iznositi vrijednosne sudove. Pouzdano razlikuje uzroke, povod i posljedice. Svojim riječima, samostalno izlaže i argumentira, potkrepljuje navođenjem primjera. Povijesno znanje povezuje horizontalno i vertikalno. Samostalno razlikuje bitno od nebitnog. Potpuno i samostalno snalaženje u bilješkama, udžbeniku i pojmovniku. Uočava i primjenjuje korelacije između nastavnih sadržaja povijesti i drugih predmeta. Povezuje naučeno gradivo sa suvremenim događajima.	Pronalazi sve tražene podatke na zemljovidu, čita legende. Pronalazi nove informacije služeći se kartom. Bez poteškoća rješava slijepe zemljovide. Preslikava povijesnu i geografsku kartu samostalno.	Pouzdana i pravilno kronološki određuje i razvrstava događaje, pojave i razdoblja. Usvojene sve temeljne godine.
Vrlo dobar 4	Zna većinu povijesnih događaja, pojmova i pojava. Nije uvijek samostalan u uporabi istih, uglavnom ga ne zbunjuju nastavnikova pitanja, na nekim	Razlikuje uzroke, povod i može prepoznati posljedice. Nije uvijek samostalan u argumentaciji, potrebna su mu učiteljeva potpitanja, navodi	Pronalazi većinu potrebnih podataka na zemljovidu i legendi i na temelju njih donosi zaključke i opisuje	Pravilno kronološki određuje i razvrstava pojmove, ali nije potpuno samostalan i pouzdan. Postoje manje

	mjestima nesiguran.	isključivo učiteljeve primjere. Uglavnom shvaća povijesne događaje. Uglavnom razlikuje bitno od nebitnog. Potpuno i samostalno snalaženje u bilješkama, udžbeniku i pojmovniku.	događaje i pojave. Kod preslikavanja povijesne i geografske karte potrebno ga ponekad usmjeriti. Snalazi se na slijepim zemljovidima.	manjkavosti u usvojenosti temeljnih godina.
Dobar 3	Prepoznaje samo najvažnije povijesne pojmove, događaje i procese. Potrebno mu je dosta nastavnikove pomoći, njome se uglavnom zna koristiti, poneka nastavnikova pitanja mogu ga zbuniti.	Ne razlikuje uvijek i u potpunosti povod i uzrok, ne može samostalno prepoznavati posljedice, ne postoji samostalna argumentacija potrebno mu je navođenje učitelja pitanjima. Ne razumije u potpunosti povijesne procese (ne može povijesne pojmove uvijek povezati u smislene cjeline). Postoje problemi kod lučenja bitnog i nebitnog, nesamostalan. Teže snalaženje u bilješkama i udžbeniku, potrebna su mu pojašnjenja učitelja.	Na zemljovidu i u legendi pronalazi samo osnovne podatke, potrebna mu je pomoć nastavnika i njome se zna koristiti. Slijepe zemljovide solidno rješava. Kod preslikavanja povijesne i geografske karte potrebno dosta nastavnikove pomoći (rijetko samostalan)	Kronološko određivanje i razvrstavanje pojmova uglavnom ostaje na pokušajima. Postoje veće manjkavosti u usvojenosti temeljnih godina.
Dovoljan 2	Odgovara prema sjećanju, upamćeni samo neki povijesni pojmovi i događaji. Nastavnikova pomoć mu previše ne pomaže jer je manjkavost znanja pre velika.	Gotovo ne razlikuje povod i uzroke, pogodi poneki prema sjećanju, posljedice ne prepoznaje samostalno, eventualno, ako se prisjetio. Povijesne procese ne razlikuje, niti ne pokušava stvarati smislene cjeline, navodi parcijalne činjenice bez smisla. Bitno i nebitno ne razlikuje. Bilješke neuredne i nepotpune, ne prepisuje točno s ploče, u njima se ne snalazi . U	Vrlo teško se snalazi na karti, razlikuje tek temeljne informacije (uglavnom geografske) Preslikavanje povijesne i geografske karte ide teže, potrebna nastavnikova pomoć koja ponekad nije svrsishodna. Slabije snalaženje posljedica manjka geografskog znanja.	Temeljne godine gotovo nisu usvojene. Sposoban odrediti tek osnovna povijesna razdoblja.

		udžbeniku teže pronalazi potrebno.		
Nedovoljan 1	Učenik nije dosegao minimalni standard znanja. Većina pojmova uopće nije usvojena, brka pojmove, osobe, događaje.	Uopće ne može objasniti niti jedan povijesni proces. Ne snalazi se u bilješkama, koje su manjkave i pogrešno prepisane, udžbeniku i pojmovniku.	Na povijesnoj karti se ne snalazi, ne zna se služiti tumačem karte. Postoje problemi i s temeljnim geografskim znanjem.	Učenik ne pretvara ni godine u stoljeća.

2. PISANA PROVJERA – brojčana ocjena se pridodaje prema postotku riješenosti

OCJENA	POSTOTAK RIJEŠENOSTI
Odličan 5	90 - %
Vrlo dobar 4	77 – 89 %
Dobar 3	64 – 76 %
Dovoljan 2	50 – 63 %
Nedovoljan 1	0 – 49 %

* prema S. Kadum / Bošnjak / Brajković u Metodički obzori 2/ 2007.

* ocjena iz pisane provjere upisuje se u rubriku onog elementa koji se provjerava

* iznimno, ovisno o težini provjeravane nastavne teme i postignutim rezultatima pojedinih razrednih odjela moguća modifikacija

3. REFERATI – brojčana ocjena se pridodaje prema slijedećim kriterijima

OCJENA	KRITERIJI VREDNOVANJA		
	Znanje	Obrađenost teme	Izgled i struktura rada
Odličan 5	Pokazano znanje je potpuno i točno, nema pogrešnih informacija	Tema je jasno izložena, rečenice su samostalne i smislene. U radu su izloženi temeljni problemi, pokazana je vještina razumijevanja, objašnjavanja i povezivanja pov. procesa, postoji i vlastito mišljenje.	Zadana struktura u potpunosti je poštivana. Poštivana pravopisna i jezična pravila. Rad je precizan i uredan.
Vrlo dobar 4	Pokazano znanje je u glavnom točno, ali nedostaju neki podatci.	Tema je uglavnom jasno izložena, rečenice nisu u potpunosti samostalne, na mjestima se pronalaze rečenice iz udžbenika. U radu su izloženi temeljni problemi, ali nije u potpunosti pokazana vještina razumijevanja, objašnjavanja i povezivanja pov. procesa, vlastito mišljenje nema.	Zadana struktura je uglavnom poštivana, postoje sitna odstupanja. Uglavnom poštivana pravopisna i jezična pravila. Rad je precizan i uredan.
Dobar 3	Postoji nedostatak podataka, ali i netočnih podataka, pokazuje dobro znanje.	Način pisanja ukazuje na nejasnoće, tekst je nesamostalan, drži se / parafrazira isključivo udžbenički tekst, nisu izloženi temeljni problemi, vještina razumijevanja i povezivanja nije pokazana.	Zadana struktura nije u potpunosti poštivana, postoje neka odstupanja. Pravopisne i stilske pogreške dijelom utječu na razumijevanje teksta. Rad nije precizan i uredan.

Dovoljan 2	Većina podataka nedostaje, izneseni podatci su često netočni.	Tema nije objašnjena, nedostaje većina ili je potpuno pogrešno objašnjeno. Rad je nejasan. Rečenice su tek nizane jedna iza druge.	Zadana struktura nije u potpunosti poštivana, postoje veća odstupanja. Pravopisne i stilske pogreške utječu na razumijevanje teksta. Rad nije precizan i uredan.
Nedovoljan 1	Rad nije predan. Ako je predan ništa od traženog nije zadovoljeno, pokazano nedovoljno znanja.	Rečenice su tek nizane jedna iza druge bez smisla.	Zadana struktura uopće nije poštivana, postoje veća odstupanja. Pravopisne i stilske pogreške znatno utječu na razumijevanje teksta. Rad nije uredan.

* prema S. Koren u Metodički priručnik uz Povijest 8. / Profil

* prema D. Trškan u Provjera znanja i ocjenjivanje u nastavi povijesti, Srednja Europa 2005.

4. PRAKTIČNI ZADATCI – brojčana ocjena se pridodaje prema slijedećim kriterijima

OCJENA	KRITERIJI VREDNOVANJA		
	Znanje	Obradenost teme	Izgled i struktura rada
Odličan 5	Pokazano znanje je potpuno i točno, nema	Tema je jasno izložena, rečenice U radovima su samostalne i smislene. U radu su izloženi temeljni problemi, pokazana je vještina	Zadana struktura i zadatci su u potpunosti poštivani. Poštivana pravopisna i jezična pravila.

	pogrešnih informacija	razumijevanja, objašnjavanja i povezivanja pov. procesa, postoji i vlastito mišljenje.	Rad je precizan i uredan.
Vrlo dobar 4	Pokazano znanje je u glavnom točno, ali nedostaju neki podatci.	Tema je uglavnom jasno izložena, rečenice nisu u potpunosti samostalne, na mjestima se pronalaze rečenice iz udžbenika. U radu su izloženi temeljni problemi, ali nije u potpunosti pokazana je vještina razumijevanja, objašnjavanja i povezivanja pov. procesa, vlastito mišljenje nema.	Zadana struktura i zadatci su poštivani, postoje sitna odstupanja. Uglavnom poštivana pravopisna i jezična pravila. Rad je precizan i uredan.
Dobar 3	Postoji nedostatak podataka, ali i netočnih podataka, pokazuje dobro znanje.	Način pisanja ukazuje na nejasnoće, tekst je nesamostalan, drži se / parafrazira isključivo udžbenički tekst, nisu izloženi temeljni problemi, vještina razumijevanja i povezivanja nije pokazana.	Zadana struktura i zadatci nisu u potpunosti poštivani, postoje neka odstupanja. Pravopisne i stilske pogreške dijelom utječu na razumijevanje teksta Rad nije precizan i uredan.
Dovoljan 2	Većina podataka nedostaje, izneseni podatci su često netočni.	Tema nije objašnjena, nedostaje većina ili je potpuno pogrešno objašnjeno. Rad je nejasan. Rečenice su tek nizane jedna iza druge.	Zadana struktura i zadatci nisu u potpunosti poštivani, postoje veća odstupanja. Pravopisne i stilske pogreške utječu na razumijevanje teksta Rad nije precizan i uredan.

Nedovoljan 1	Rad nije predan. Ako je ništa od traženog nije zadovoljeno, pokazano nedovoljno znanja.	Rečenice su tek nizane jedna iza druge bez smisla.	Zadana struktura uopće nije poštivana, postoje veća odstupanja. Pravopisne i stilske pogreške znatno utječu na razumijevanje teksta Rad nije uredan.
---------------------	---	--	---

